

واحد گردشگری

- ۱- شما تا به حال به کجا سفر کرده‌اید؟ هدف‌تان را از سفرهایی که کرده‌اید برای هم‌کلاسی‌هایتان بیان کنید.
- ۲- آیا می‌توانید یکی از جاذبه‌های گردشگری که در سفر دیده‌اید برای هم‌کلاسی‌هایتان توضیح دهید.

آستان مقدس احمد ابن موسی (ع)

تعریف گردشگر

گردشگر به کسی گفته می‌شود که به کشوری غیر از محل زندگی خود برای مدتی از ۲۴ ساعت و کمتر از یکسال سفر کند و قصد او از سفر، تفریح، استراحت، ورزش، دیدار اقوام و دوستان و ... باشد.

گردشگری چیست؟

«گردشگری» یا «جهانگردی» (توریسم) سفر موقت مردم به مقصدی غیر از محل زندگی عادی خود است که با هدف شناخت و استفاده از جاذبه‌های طبیعی و تاریخی

و گذران اوقات فراغت، رسیدن به آرامش فکری و روحی، برقراری روابط تجاری، شناخت فرهنگ‌ها و آداب و رسوم ملل مختلف و ... انجام می‌گیرد.

از ویژگی‌های دیگر جهانگردی کمک به حفظ و نگهداری مواهب طبیعی و آثار تاریخی به جامانده از نسل‌های گذشته به منظور انتقال به آیندگان است. در اشکال خاصی از گردشگری مثل طبیعت گردی (اکوتوریسم) گردشگری فرهنگی، گردشگران یاد خواهند گرفت که ضمن بازدید از میراث فرهنگی و لذت بردن از طبیعت به گونه‌ای مسئولانه با آن‌ها برخورد کنند و از تخریب و آسیب رساندن به این جاذبه‌های خاص و منحصر به فرد پرهیز کنند.

گردشگری که کشور خود را برای دیدن کشور دیگری ترک کند جهانگرد و یا گردشگر خروجی می‌نامند. اگر گردشگری از یک کشور وارد کشور دیگری شود، به او جهانگرد یا «گردشگر ورودی» گفته می‌شود. اگر مردم در داخل مرزهای کشور خود مسافرت کنند به آن‌ها «گردشگر داخلی» می‌گویند. «گردشگران محلی» کسانی‌اند که در محدوده شهرها و مناطق خود مسافرت می‌کنند. به طور کلی می‌توان گردشگری را به چند دسته تقسیم کرد :

۱- سفر به اماکن مذهبی و زیارتی : جاذبه‌های مذهبی، زیارتگاه‌ها و اماکن مقدس تعداد زیادی از گردشگران را به خود جذب می‌کنند. در کشور ایران بیش‌ترین سفرهای داخلی به منظور زیارت اماکن مذهبی مانند مساجد، امام‌زاده‌ها، بقعه‌ها،

آرامگاه‌ها، تکیه‌ها و ... انجام می‌شود که از این جاذبه‌های مذهبی می‌توان سفر به عتبات عالیات (کربلا - نجف اشرف - سوره - مکه مکرمه و مدینه منوره) را نام برد. از سفرهای مذهبی داخلی، می‌توان سفر به مشهد مقدس، زیارت بارگاه امام رضا - علیه السلام - و شهر قم

آستان مقدس علی ابن حمزه (ع)

زیارت بارگاه حضرت معصومه – سلام الله علیها – و سفر به شهر شیراز، زیارت بارگاه احمد ابن موسی (شاهچراغ) – علیه السلام – و بستگان و یاران آن حضرت را نام برد.

کار در کلاس

هرگروه فهرستی از جاذبه‌های گردشگری مذهبی در استان فارس را تهیه و به کلاس ارائه دهند.
فهرست گروه خود را با توجه به فهرست سایر گروه‌ها بررسی و تکمیل کنید.

۲- سفر به مناطق طبیعی: گاهی رفتن به اماکن طبیعی مانند کنار دریاها، جنگل‌ها، آبشارها، مراتع، کویر و کوهستان‌ها، با هدف تفریح و گذراندن اوقات فراغت‌اند. همچنین برای استفاده از امکانات طبیعی درمانی مانند: چشمه‌های آب گرم و یا بهره‌بردن از سکوت و آرامش و زیبایی طبیعت انجام می‌شود.

جنگل بلوط دشت برم

محیط زندگی عشایر

آرامگاه باباکوهی

دروازه ملل

۳- سفر به مکان‌های تاریخی: سفر
به اماکن دارای جاذبه‌های تاریخی معمولاً
به منظور آشنایی با فرهنگ و تمدن اقوام گذشته
انجام می‌شود.

ورودی تخت جمشید

دروازه قرآن

بحث گروهی

- ۱- در سفر به مناطقی که جاذبه‌های طبیعی دارند، چگونه می‌توان از تخریب و آسیب‌رساندن به طبیعت جلوگیری کرد؟
- ۲- نقش یک گردشگر در حفظ آثار تاریخی و فرهنگی چیست؟

۴- سفر درمانی: برخی از سفرها نیز به منظور بهره‌گرفتن از امکانات درمانی شهرها و استان‌ها و حتی در کشورهای دیگر انجام می‌شود.

بحث گروهی

آیا می‌توانید انواع دیگری از سفر را نام برده و توضیح دهید؟

چه امکاناتی مورد نیاز گردشگران است؟ گردشگران در طول سفر به امکانات و خدمات مختلفی نیاز دارند؛ مثلاً محلی که در آن اقامت داشته باشند، جایی که در آن غذا بخورند، اماکنی که به آن‌جا مسافرت کنند، کسانی که آن‌ها را راهنمایی کنند و دربارهٔ مناطق مختلف به آن‌ها اطلاعات بدهند، هدیه‌ای که به عنوان سوغات بخرند و ... به همین دلیل افراد زیادی در مشاغل مختلف کار می‌کنند تا یک مسافر از مسافرت خود لذت ببرد. هتل‌ها، مسافرخانه‌ها، رستوران‌های شهری و مراکز تولید و فروش صنایع دستی، دفاتر خدمات مسافرتی، راه‌ها، جاذبه‌های مختلف تاریخی، مذهبی و طبیعی، مراکز تفریحی و ورزشی و غیره همه برای رفع نیازمندی‌های یک مسافر در طول یک سفر تلاش می‌کنند. هرچه اطلاع‌رسانی دقیق و درست، امکانات و خدمات بهتر و با کیفیت بالاتری به گردشگر ارائه شود او از سفر خود لذت بیشتری خواهد برد و امکان سفر دوبارهٔ او به آن منطقه بیشتر خواهد بود و از این رو در آمد بیشتری نصیب منطقهٔ میزبان خواهد شد؛ چون گردشگر در قبال خدماتی که به او عرضه می‌شود پول پرداخت می‌کند. پس مهم‌ترین ویژگی صنعت جهانگردی درآمدزایی آن است و مشاغل متعدد و زیادی که در اثر توسعهٔ آن ایجاد می‌شود؛ به‌طور مثال، مشاغلی از قبیل: کارکنان هتل‌ها، مسافرخانه‌ها، شرکت‌های تأمین‌کنندهٔ کالای هتل‌ها، راهنمایان گردشگری، دفاتر خدمات مسافرتی، فروشندگان صنایع دستی، پرسنل فرودگاه‌ها و ترمینال‌ها، رانندگان، خلبانان، مهمانداران، فروشندگان شهری، فروشگاه‌ها و تولیدکنندگان، جاهای دیدنی و پارک‌ها، سینماها، رستوران‌ها، مجموعه‌های ورزشی، اماکن مذهبی و ... است و از ورود گردشگر سود

خواهند برد به همین خاطر می توان آن را عادلانه ترین صنعت جهان نامید.

بحث گروهی

در اثر توسعه گردشگری چه مشاغلی ایجاد می شود؟

هر کشوری برای جذب گردشگر باید به توسعه جاده ها و بهبود راه ها، امکانات خدماتی و رفاهی بین جاده ای، خدمات درمانی و بهداشتی، آموزشی، زیباسازی، مناظر و خیابان ها، امکانات ارتباطی و ... بپردازد؛ زیرا منافع حاصل از وجود این گونه امکانات مستقیماً و قبل از جهانگردان نصیب ساکنان آن کشور می شود. علاوه بر آن در اثر توسعه جهانگردی و در نتیجه توزیع مناسب خدمات، سطح درآمد و زندگی روستاییان نیز بهبود می یابد و مهاجرت از روستاها و حاشیه نشینی آن ها در شهرها کاهش خواهد یافت.

کار در کلاس

۱- فهرستی از معایب و محاسن گردشگری را در گروه خود تهیه، سپس فهرست خود را با فهرست سایر گروه ها مقایسه، اصلاح و تکمیل نمایید.

۲- برای این که اثرات منفی گردشگری برای میزبان کمتر شود چه باید کرد؟ راه حل های خود را به کلاس ارائه نمایید.

گردشگری در ایران

کشور ما ایران از لحاظ داشتن جاذبه های گردشگری یکی از غنی ترین کشورهای جهان است. از سویی چون دارای قدمت تاریخی طولانی و دیرینه است در هر کجای آن، آثار ارزشمند معماری که از دوره های تاریخی مختلف قبل و بعد از اسلام به جای مانده دیده می شود. ضمن اینکه به دلیل گسترش آن در عرض های جغرافیایی، از آب و

هوای متنوع و در نتیجه از تنوع زیستی و چهره طبیعی بسیار جذاب و دیدنی برخوردار است.

بیشتر بدانید

سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مسئولیت توسعه جهانگردی را در کشور ایران برعهده دارد. مرمت، تعمیر و نگهداری از بناهای با ارزش تاریخی، آموزش و معرفی صنایع دستی بومی و هنرهای سنتی قدیمی، ایجاد فضاهای اقامتی، تفریحی و پذیرایی، تبلیغات و بازاریابی برای جذب گردشگران داخلی و خارجی، نظارت بر کیفیت ارائه خدمات در تأسیسات گردشگری و ایجاد امکانات و تسهیلات اولیه در جاذبه‌های گردشگری از نمونه‌های فعالیت این سازمان به‌شمار می‌آید.

استان فارس

استان فارس در جنوب ایران قرار گرفته و یکی از قطب‌های گردشگری کشور به حساب می‌آید. به این استان «ایران کوچک» گفته می‌شود؛ چون تنوع آب و هوایی و

زندگی عشایری

چشم‌اندازهای طبیعی و متفاوت و در عین حال جذاب، این استان را به استانی چهارفصل تبدیل کرده است. از طرفی دارابودن بیش از ۸۰۰ بقعه و امامزاده و زیارتگاه به‌عنوان جاذبه‌های زیارتی و مذهبی، وجود بیش از ۲۳۰۰ اثر تاریخی ثبت شده در فهرست آثار ملی کشور که متعلق

گبه بافی

به دوره‌های تاریخی مختلف است، از دلایل عمده شهرت استان فارس به‌شمار می‌آید. تخت جمشید و پاسارگاد که از دوره هخامنشیان به‌جا مانده‌اند و جزء آثار ثبت شده در فهرست آثار جهانی‌اند هر ساله میزبان تعداد زیادی از جهانگردان است.

استان فارس در طول تاریخ طولانی خود از مراکز مهم علمی و فرهنگی به‌شمار رفته و مهد پرورش بزرگان علم و ادب و عرفان هم‌چون ملاصدرا، شیرازی، سیبویه، شیخ روزبهان، ابن باکویه (باباکوهی)، احمد نیریزی (خطاط قرآن) و دو شاعر بزرگ فارسی زبان یعنی حافظ و سعدی را در دامن خود پرورش داده است.

آرامگاه حافظ

آرامگاه سعدی

نکاتی که یک گردشگر باید رعایت کند

رعایت تمیزی شهرها و روستاها، داشتن رفتارهای محترمانه، دوستانه و مؤدبانه در برخورد با گردشگران، احترام به قوانین و مقررات راهنمایی و رانندگی در هنگام رانندگی در خیابان‌ها و جاده‌ها، عدم تخریب آثار تاریخی، حفظ زیبایی‌های طبیعت از طریق جلوگیری از پراکندگی زباله‌ها و ... از مسائلی است که باعث می‌شود استان فارس به مکانی به یاد ماندنی در ذهن جهانگردان و گردشگران تبدیل شود.

فکر کنید

«چگونه یک نوجوان می‌تواند به توسعه گردشگری کمک کند؟»

مشاغل مرتبط با گردشگری

- ۱- هتل داری : به معنای مدیریت یک هتل است. هتل‌ها مکان‌هایی‌اند که گردشگران در طول سفر در آن‌ها اقامت می‌کنند. مهم‌ترین بخش‌های یک هتل عبارت‌اند از :
۱- پذیرش اصلی (Front office) : این بخش؛ قلب هتل نامیده می‌شود و اموری

چون پذیرش مسافران، خدمات عمومی، تلفنخانه، واحدهایی که برای مسافران اتاق ذخیره (رزرو) می کنند و ارتباطات با گردشگر زیر نظر این بخش انجام می شود. این بخش مرکز فعالیت های مختلف مهمانان است. به همین دلیل، آشنایی کارکنان این بخش با وظایفشان و همچنین رعایت احترام به گردشگران و آشنایی با آداب معاشرت، فرهنگی و زبان بسیار مهم و ضروری است.

۲- **خانه داری**: بیشتر تلاش ها و کارهایی که در بخش خانه داری انجام می شود دور از دید مهمان است، به همین دلیل این واحد از هتل را می توان قهرمان خاموش نامید نقش اصلی این واحد، ارائه اتاق خواب با ارائه سرویس تمیز به گردشگران است.

۳- **خدمات مسافرتی**: خدمات مسافرتی در برگیرنده مجموعه عملیاتی است که قبل از سفر، در حین سفر و بعد از سفر یک گردشگر انجام می پذیرد. کلیه امور مربوط به انتخاب مقصد پیش خرید بلیت رفت و برگشت و هماهنگی وسایل حمل و نقل، تعیین رزرو جا، برنامه ریزی برای یک برنامه سفر، اخذ ویزا، امور مربوط به گمرک، برنامه گشت و تور، بازدید از جاذبه ها تا مرحله بازگشت گردشگر به محل سکونت دائمی خود، تحت عنوان خدمات مسافرتی انجام می شود.

۴- **راهنما**: شخصی است که گردشگران را در طول سفر همراهی می کند و چون ممکن است گردشگران در مدت زمان سفر خود فرصت نکنند با مردم کشوری که به آن سفر کرده اند ارتباط نزدیک پیدا کنند، راهنما، نماینده یک ملت، یک کشور و یک دفتر خدمات مسافرتی به حساب می آید. در نتیجه راهنما می تواند با شخصیت، رفتار و اطلاعات و تخصص خود، یک تصویر ماندگار و خوب را از منطقه مقصد در ذهن گردشگر ایجاد کند. او باید بتواند گروه را مدیریت کند، وقت شناس باشد و ظاهری آراسته و تمیز داشته باشد.

فعالیت عملی

تحقیق کنید

جاذبه‌های گردشگری استان خود را که مورد علاقه و توجه گردشگران و جهانگردان است، شناسایی و فهرستی همراه با مشخصات آن منطقه و مکان تهیه کنید و در مقابل نام و مشخصات هر یک تصویر آن را بچسبانید.

مصاحبه کنید

با یکی از افرادی که در بخش گردشگری فعالیت می‌کند در مورد سؤالات زیر به گفت‌وگو بپردازید و گزارشی تهیه کرده و در کلاس ارائه کنید.

می‌توانید مصاحبه خود را بر روی نوار ضبط کنید و در کلاس برای دوستان و معلم خود پخش کنید.

به نظر شما، آینده این صنعت چگونه است؟

آنچه آموخته‌اید

- ۱- صنعت گردشگری چگونه به اشتغال‌زایی کمک می‌کند؟
- ۲- گردشگر کیست؟
- ۳- گردشگری چیست؟
- ۴- در چه صورتی گردشگری تأثیرات منفی بر میزبان می‌گذارد؟
- ۵- قهرمان خاموش در هتل‌ها را توضیح دهید.
- ۶- ویژگی راهنما را بنویسید.
- ۷- برای جذب گردشگر چه امکاناتی را باید به وجود بیاوریم؟

به آینده بنگرید

تحصیل در زمینه جهانگردی در کشور ایران در رشته‌ها و سطوح مختلف به شرح زیر امکان‌پذیر است.

مدیریت جهانگردی در مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد، مدیریت هتل‌داری در مقطع کاردانی و کارشناسی، جغرافیا و برنامه‌ریزی توریسم در مقطع کارشناسی ارشد، خدمات مسافرتی در مقطع کاردانی.

علاوه بر این دوره‌های کاربردی چهار تا شش ماهه در رشته‌های مختلف تربیت راهنمایان، مدیر فنی، مدیر دفتر خدمات مسافرتی، هتلداری، خانه‌داری، پذیرش و رزرواسیون (ذخیره اتاق) و ... از طریق مؤسسات بخش خصوصی به صورت مداوم و دوره‌ای برگزار می‌شود.

معلمان محترم، صاحب نظران، دانش آموزان عزیز و اولیای آنان می توانند نظر اصلاحی خود را در باره مطالب

این کتاب از طریق نامه به نشانی تهران - صندوق پستی ۳۶۳ ۱۵۸۵۵ - کد پستی مربوط به پایگاه نگار (Email)

talif@talif.sch.ir ارسال نمایند.

دفتر نامه ریزی و تایید کتاب دبیری